

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/88/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112220139
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8112220139.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a z členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filákovského v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r.o., Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpený AK TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., Údernícka 5, Bratislava, proti žalovaným: 1. G. W., P. P. - W. XXX, 2. Y. W., P. P. - W. XXX, 3. L. W., O. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpený JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Námestie SNP 7, v konaní o zaplatenie 6 988,74 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 17C 403/2012-106 zo dňa 25. 02. 2013 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca je p o v i n n ý uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 294,18 Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. A. Motyku, advokáta.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaným v 1. a 2.rade náhradu trov konania neprisudzuje a žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia vo výške 588,14 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z dohody o uznaní dlhu zo dňa 18. 10. 2010 vyplýva, že žalovaný v 1.rade dohodu síce podpísal, avšak nebol poučený v súlade s ust. § 558 Občianskeho zákonníka, že uznáva premlčaný dlh. O tom nie je žiadna zmienka, nebol o tom poučený. Ide o znevýhodnenie spotrebiteľa v prospech dodávateľa, keďže predložil žalovanému k podpisu formulárový návrh tlačiva, ktorý je písaný malým písmom, pričom z obsahu formulárovej dohody vyplýva, že skutočný prejav vôle dlžníka, jeho prehlásenie o vedomosti premlčaného dlhu je skrytý v časti dohody o splátkach v bode 3, avšak toto malo byť súčasťou uznania záväzku v bode 3. Takto formulovaná dohoda nemôže byť pri bežného spotrebiteľa zrozumiteľná a určitá. Považoval preto túto dohodu za neplatný právny úkon v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca nepreukázal splnenie hmotnoprávnej podmienky podľa ust. § 558 Občianskeho zákonníka o tom, že v čase uznania dlhu, tento ešte trval, a ani z obsahu listinných dôkazov, ktoré predložil, nevyplýva, že si túto podmienku splnil. Poukázal na výpoveď žalovaného v 1.rade, ktorý pred súdom uviedol, že pri podpísaní dohody nebol poučený o premlčanom dlhu. O tom, že ide o premlčaný dlh sa ani žalobca nezmienal. Zo strany žalovaných v 1.rade a 2.rade bola vznesená aj námietka premlčania, ktorú súd v zmysle ust. § 100 ods. 2, § 101 Občianskeho zákonníka považoval za dôvodne uplatnenú, pretože dňom 01. 09. 2006 sa stala splatná celá pohľadávka a žalobný návrh bol podaný dňa 02. 11. 2012, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p., keďže žalobca bol neúspešný, nevznikol mu nárok na náhradu trov konania, úspešní žalovaní si neuplatnili náhradu trov konania, preto vyslovil, že im nepriznáva a vedľajšiemu účastníkovi vzhľadom na úspech, priznal náhradu trov konania, ktorú špecifikoval v odôvodnení rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca v časti, v ktorej súd žalobný návrh voči odporcovi v 1.rade zamietol z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu. Poukázal na to, že 18. 10. 2010 podpísal žalovaný v 1.rade dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, prostredníctvom ktorej uznal svoj záväzok, vzniknutý zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 21. 09. 2004 vo výške 5 390,49 Eur s prísl., čo do dôvodu a výšky a zaviazal sa splatiť svoj záväzok v splátkach uvedených v dohode. Predmetná dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka. Zároveň potvrdil vedomosť o prípadnom premlčaní dlhu a následkov s tým spojeným. V tejto súvislosti poukázal, že obsahom dohody je uznanie dlhu zo strany žalovaného v 1.rade ako inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku. Poukázal na skutočnosť, že žalovaný v čase, kedy uznal záväzok, nebol záväzok premlčaný. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo 20. 12. 2008 a k 18. 10. 2010, a preto nebola pohľadávka premlčaná. Poukázal na konečnú splatnosť dňa 20. 09. 2009, kedy mala byť uhradená posledná splátka. Teda v čase uznania podpisu dohody premlčané neboli prinajmenšom splátky. Nesúhlasil však so zamietnutím žalobného návrhu z dôvodu premlčania v plnom rozsahu. Ďalej poukázal, že v danom prípade podpisom dohody došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu žalovaným v 1.rade, kedy nastali právne účinky spojené s uznaním práva. Má za to, že nastali účinky ustanovené v ust. § 558 Občianskeho zákonníka, a to, že záväzok uznaný žalovaným, čo do dôvodu a výšky v čase uznania trval. Úprava obsiahnutá v ust. § 558 Občianskeho zákonníka spája vedomosť toho, kto uzná premlčaný dlh, so vznikom nezvratiteľnej domnienky, že dlh v čase uznania trval. Konanie žalovaného v 1.rade nemožno považovať za morálne a čestné, a preto nemožno súhlasiť s tým, aby takémuto konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana. Žalovaný v 1.rade si bol vedomý svojho záväzku, pretože záväzok svojím podpisom uznal. Tým, že podpísal dohodu, prejavil svoju vôľu záväzok splniť. Sám žiadal možnosť splácať dlžnú sumu v splátkach. Umožnil mu splácanie dlžnej sumy v mesačných splátkach a snažil sa v záujme žalovaného predísť súdному konaniu. Preto je absurdné hovoriť o zhoršení postavenia spotrebiteľov uzavretím dohody, keďže ide o prejav slobodnej vôle žalovaného, ktorý si je vedomý svojho záväzku uzavrieť predmetnú dohodu a svoj záväzok postupne splatiť v dohodnutých splátkach. Predmetom dohody dochádza k zmene obsahu záväzkov zmluvných strán. Tým, že žalovanému umožnil splácať záväzok v splátkach, dochádza k zmene spôsobu splnenia záväzku. Zastáva názor, že žalovaný v 1.rade po tom, čo sa oboznámil s obsahom dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznal a nebol žiadnym spôsobom donútený k uzatvoreniu predmetnej dohody.

Nesúhlasil s tým, aby bol zaviazaný aj na úhradu trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Má za to, že vedľajší účastník musí byť sám spôsobilý poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenie vstupuje do konania bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného, a to oznámením o vstupe do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov. Združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Na priznanie trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok podľa ust. § 142 O. s. p., a to najmä účelnosť vynaložených trov. Trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatnenie alebo bránenie práva. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať, ak sa určité procesné podania nadbytočne opakujú, bez uvedeniach nových procesne významných skutočností. Činnosť vedľajšieho účastníka nemožno považovať za tak odborne náročnú, žeby si vyžadovalo úplné právnické vzdelanie.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril vedľajší účastník. Poukázal na správnu argumentáciu súdu týkajúcu sa predmetnej dohody o uzavretí splátkového kalendára, ktorej nepriznal právne účinky z dôvodu, že je v rozpore s dobrými mravmi. Ak žalobca v odvolaní namieta skutočnosť, že pri podpise formulárovej dohody nebol dlh premlčaný a žalovaný nemusel mať vedomosť o premlčaní podľa ust. § 558 Občianskeho zákonníka, vedľajší účastník sa s týmto argumentom žalobcu stotožňuje, avšak nič na tom nemení skutočnosť, že vidí v konaní žalobcu, ktorý podsúva na podpis zdanlivo výhodnú dohodu ako splátkový kalendár, nekalý zámer a v súdnych konaniach namieta ich platnosť. V tejto súvislosti poukazoval na argumenty z rozhodnutia odvolacích súdov týkajúcich sa predmetnej formulárovej dohody a konštatoval, že môže predĺžiť desiatky formulárových dohôd, ktoré boli podpísané v nezmennej podobe. Aj táto skutočnosť nasvedčuje tomu, že formulárová dohoda neodráža skutočnú

vôľu spotrebiteľa participovať na všetkých právnych vzťahov, ktoré sú ňou riešené, pretože vo sfére výlučného spotrebiteľa je uzavrieť dohodu o splátkach. Ak chce spotrebiteľ splátky, musí podpísať celý formulár, jeho vôľa však k uznaniu dlhu nikdy nesmeruje bez ohľadu na to, či je dlh premlčaný alebo nie. Podpis uznania dlhu v rámci formulárovej dohody je nekalou praktikou, ktorá podsúva spotrebiteľovi na podpis spolu s dohodou o splátkach aj uznanie záväzku.

K trovám vedľajšieho účastníka uviedol, že súd pri rozhodovaní postupoval v súlade s platnou legislatívou. O dôvodnosti priznania trov vedľajšieho účastníka svedčí aj novelizované znenie ust. § 137 O. s. p., ktoré bolo s účinnosťou od 01. 01. 2012 doplnené zákonom. Novelizovaná úprava zohľadňuje aj rozsudok Súdneho dvora C-279/09. Podľa citovaného rozsudku „zásada účinnej súdnej ochrany ako je stanovená v čl. 47 Charty základných práv EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže obsahovať najmä oslobodenie od platenia trov konania, alebo zastupovanie advokátom“. V zmysle uvedeného napr. Krajský súd v Prešove svojím uznesením 3Co 131/2011 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a ustanovil vedľajšiemu účastníkovi, ktorým bola taktiež právnická osoba zameraná na ochranu spotrebiteľa advokáta.. Súd konštatoval, že nie je možné, nedôvodné a bez akýchkoľvek logických súvislostí podmieňovať spôsobilosť občianskeho združenia na vykonanie predmetu svojej činnosti odbornosťou v odbore právo.

Ďalej poukázal na ust. § 93 ods. 4 O. s. p., kde v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník, koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností, Účelnosť vynaložených trov na právnu pomoc možno vo všeobecnosti odôvodniť z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Trovy právneho zastúpenia treba považovať za účelne vynaložené trovy.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav vec, prijal správne závery, na zisteniach, na ktorých sa nič nezmenilo ani pred odvolacím súdom, a na ktoré v plnom rozsahu odkazuje aj odvolací súd.

Odvolací súd zdôrazňuje okolnosť, že právny vzťah, ktorý existuje medzi žalobcom a žalovanými je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenie, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia je potrebné aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu a teda aj na právny úkon uznania dlhu.

Bez pochyb preskúmaním obsahu spisu bolo možné konštatovať, že účastníci uzavreli dohodu o splátkovom kalendári a uznaní záväzku, pričom dohoda o splátkach je typickým formulovaným ošetrovaním vzniknutého stavu, kedy sa na podpis spotrebiteľom predkladá zdanlivo výhodný formulár o splátkach s vyhlásením o vedomosti premlčaného dlhu. Preto bolo potrebné v danom prípade, keďže išlo o vzťah so spotrebiteľskej zmluvy podrobiť súdnej kontrole aj túto dohodu o uznaní splátkového kalendára.

V danom prípade pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a ktorá v podstate narušuje alebo môže narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k službe, ku ktorej sa dostane. Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 17. 10. 2010 bola uzatvorená dohoda o splátkovom kalendári a uznaní záväzku so žalovaným v 1.rade, na základe ktorej uznal dlžnú istinu 5 390,49 Eur a inkasné náklady 149,37 Eur v bode 2 uznania záväzku a v bode 3 forma splatenia záväzku sa ho zaviazal splácať v splátkach po 20 Eur mesačne s tým, že prvú splátku mal uhradiť do 20. 10. 2010. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že žalobca predložil žalovanému k podpisu formulárový návrh pripraveného tlačiva, pričom skutočný prejav vôle dlžníka a jeho prehlásenie o vedomosti premlčaného dlhu je skryté v časti dohoda o splátkach v bode 3, avšak toto malo byť súčasťou uznania záväzku v bode 2. Takto formulovaná dohoda nemôže byť pre spotrebiteľa zrozumiteľná a určitá. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktoré predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcej čestnej obchodnej praktike. Dohoda o splátkach je typickým formulovaným ošetrovaním vzniknutého krízového stavu, kedy sa na podpis spotrebiteľom

predkladá zdanlivo výhodný formulár o splátkach. Z tohto hľadiska je preto správny záver súdu o tom, že dohoda o uznaní splátkového kalendára a uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná a prieči sa dobrým mravom.

Bolo na žalobcovi preukazovať pred súdom prvého stupňa, že došlo k predčasnej splatnosti celého úveru a špecifikovať jednotlivé splátky.

Z obsahu rozhodnutia, ako aj spisu vyplýva, že žalobca vyzval žalovaných k úhrade dlhu 15 820 Eur s tým, že pristúpil k vymáhaniu pohľadávky. K uznaniu dlhu došlo 18. 10. 2010, preto nebolo správne tvrdenie žalobcu, že v čase uznania dlhu tento nebol premlčaný. Od 15. 08. 2006 bežali žalobcovi lehoty, či už 2 alebo 3-ročné, ktoré skončili dávno pred podpísaním dohody o uznaní záväzku. Ak žalobca tvrdil, že došlo k mimoriadnej splatnosti dňa 20. 12. 2008, toto pred súdom nepreukázal a s ohľadom na predchádzajúcu výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 15. 08. 2006, to nemalo ani vplyv. Bolo na žalobcovi špecifikovať, z ktorých horeuvedených splátok pozostáva istina a kedy sa stala tá ktorá splatnou.

Z týchto dôvodov, vzhľadom na odvolacie námietky žalobcu, bol odvolací súd názoru, že rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, je vecne správny.

Vecne správny je aj rozsudok vo vzťahu k priznaným trovám konania. Z obsahu rozhodnutia vyplýva, že súd prvého stupňa o trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu, teda podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Keďže žalobca nebol úspešný, úspešnými boli žalovaní, ktorí si neuplatnili náhradu trov konania.

Náhradu trov konania si uplatnil aj vedľajší účastník. Nebol dôvod nepriznať úspešnému vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, ktorý vystupoval na strane žalovaných. Odvolací súd tieto trovy považoval za účelne vynaložené. Občiansky súdny poriadok totiž s účinnosťou od 15. 10. 2008 zaviedol skupinu subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastník v konaní. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania tak dáva samotný zákon. Trovy vynaložené v konaní združením sú rovnocenné s trovami vynaloženými účastníkmi konania.

V tejto súvislosti je právne významné ust. § 24 O. s. p., v zmysle ktorého účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25.

Občiansky súdny poriadok teda nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. To sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom, nakoľko vedľajší účastník má v zmysle ust. § 93 ods. 4 O. s. p. v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Keďže súd prvého stupňa tento zámer sledoval, správne bolo jeho rozhodnutie aj o trovách konania vedľajšieho účastníka, ktoré mu priznal za dva úkony právnej pomoci vychádzajúc z hodnoty sporu, režijný paušál, ako aj 20 % DPH. Celkom vo výške 588,14 Eur. Samotnú výšku priznaných trov konania napokon ani žalobca nespochybňoval.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že priznal úspešnému vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania za vyjadrenie k odvolaniu vo výške 237,34 Eur (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.), režijný paušál 7,81 Eur a 20 % DPH vo výške 49,03 Eur, celkom vo výške 294,18 Eur.

Poučenie:

Proti rozsudku nie je prípustné odvolanie.